Lieta Nr.C30652615

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Madonā, 2016.gada 5.aprīlī

Madonas rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs A.Stienis
ar sekretāri M.Goldbergu,
piedaloties Sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk tekstā SIA) "Atlantikstars" pilnvarotajiem pārstāvjiem /pers. B/ un /pers. C/,
2016.gada 24.martā līdz 5.aprīlim izskatīja atklātā tiesas sēdē Avotu-8, Madonā civillietu SIA "Atlantikstars" maza apmēra prasībā pret sertificētu maksātnespējas procesu administratori /pers. D/ par naudas piedziņu un

konstatēja:

21.01.2016. no Rīgas Vidzemes priekšpilsētas tiesas saskaņā ar Civilprocesa likuma 32.[1] pantu saņemta civillieta SIA "Atlantikstars" maza apmēra prasībā pret sertificētu maksātnespējas procesa administratori /pers. D/ par naudas piedziņu.

Prasībā norādīts, ka ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 26.09.2014. spriedumu lietā Nr.C31421514 pasludināts SIA "Amala" maksātnespējas process un /pers. D/ iecelta par uzņēmuma administratori.

SIA "Atlantikstars" 08.10.2014. uz maksātnespējīgās SIA "Amala" norēķinu kontu veikusi kļūdainu naudas pārskaitījumu par koka paletēm EUR 726,00 apmērā.

Ievērojot Civillikuma 2389.panta nosacījumus, SIA "Atlantikstars" 10.11.2014. vērsusies pie administratores kā pie vienīgās SIA "Amala" pārvaldes institūcijas ar lūgumu rast iespēju un atmaksāt kļūdaini veikto maksājumu.

Tā kā administratore 10.12.2014. uz izteikto lūgumu sniegusi noraidošu atbildi, SIA "Atlantikstars" vērsusies ar sūdzību Maksātnespējas administrācijā.

Maksātnespējas administrācija ar 26.03.2015. lēmumu Nr.1-10/58 atzinusi, ka administratore SIA "Amala" maksātnespējas procesā esot pārkāpusi Maksātnespējas likuma 65.panta 2.punktu, prettiesīgi neatmaksājusi kļūdaini pārskaitītos naudas līdzekļus, kā arī administratorei esot jāatlīdzinot zaudējumi, kas radušies minēto darbību rezultātā. Pie tam lēmumā norādīts, ka SIA "Atlantikstars" esot tiesības vērsties ar attiecīgo prasību pret administratori tiesā vispārējā kārtībā. Nepiekrītot Maksātnespējas administrācijas lēmumam, administratore iesniegusi par to sūdzību tiesā.

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 29.05.2015. lēmumu lietā Nr.C31279915 administratores sūdzība par Maksātnespējas administrācijas lēmumu Nr.1- 10/58 noraidīta. Minētais tiesas lēmums neesot pārsūdzams un stājās spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Tādējādi, ar iepriekš minēto tiesas lēmumu nodibināts fakts, ka administratore, neatmaksājot SIA "Atlantikstars" kļūdaini pārskaitītos naudas līdzekļus, rīkojusies prettiesiski un esot pārkāpusi Maksātnespējas likuma normas.

Ievērojot visu augšminēto un to, ka administratore vairāk kā mēnesi pēc tiesas lēmuma pieņemšanas labprātīgi naudas līdzekļus tik un tā neatmaksājusi, radot SIA "Atlantikstars" zaudējumus, 07.07.2015. SIA "Atlantikstars" nosūtījusi administratorei pretenziju par zaudējumu atlīdzināšanu, kurā lūdzis administratori ne vēlāk kā septiņu dienu laikā no pretenzijas nosūtīšanas dienas veikt zaudējumu EUR 726,00 apmērā atlīdzināšanu uz prasītāja norēķinu kontu.

Tāpat minētajā pretenzijā SIA "Atlantikstars" norādījusi, ka gadījumā, ja naudas līdzekļi netikšot atmaksāti, SIA "Atlantikstars" iesniegšot prasību par zaudējumu piedziņu tiesā, un papildus zaudējumiem tikšot aprēķināts līgumsods un kavējuma procenti, kā arī administratorei būšot jāatlīdzinot visi tiesāšanās izdevumi un zvērināta tiesu izpildītāja pakalpojumi.

Saskaņā ar VAS "Latvijas Pasts" informatīvās sistēmas datiem administratore minēto pretenziju saņēmusi 08.07.2015.

Neskatoties uz to, ka administratore pretenziju saņēmusi, uz šī pieteikuma sagatavošanas dienu naudas līdzekli neesot atmaksāti.

SIA "Atlanstikstars" uzskatot, ka administratore, neatmaksājot kļūdaini pārskaitītos naudas līdzekļus, kaut arī apzinoties, ka tie viņai nepiederot, nodarījusi SIA "Atlanstikstars" zaudējumus EUR 726,00 apmērā, kā rezultātā prasītājs ciešot zaudējumus, jo nevarot savus naudas līdzekļus izmantot savas komercdarbības nodrošināšanai.

Ievērojot Civillikuma 1757.pantu, 1759.panta 2.punkts SIA "Atlantikstars" uzskatot, ka esot tiesīga prasīt no administratores arī nokavējuma procentus no pamatparāda EUR 726,00.

Ņemot vērā Civillikuma 1828.pantu SIA "Atlantikstars" uzskatot, ka administratores pienākums atmaksāt kļūdaini pārskaitītos naudas līdzekļus iestājoties ar dienu, kad administratore sniegusi prasītājai atbildi pēc būtības, ar kuru noraidījusi lūgumu atgriezt naudas līdzekļus. Ievērojot minētā panta noteikumus, SIA "Atlantikstars" iesniegums ir uzskatāms par izpildījuma prasīšanas laiku, savukārt administratores atbilde uzskatāma par piemērotu laiku izpildījuma veikšanai (viens mēnesis no iesnieguma nosūtīšanas un atbildes saņemšanas).

Tādējādi, SIA "Atlantikstars" papildus zaudējumu atlīdzināšanai esot tiesības prasīt no administratores /pers. D/ nokavējuma procentu pieaugumu ar likmi 6% (seši procenti) gadā no pamatparāda EUR 726,00 par periodu no administratores atbildes sniegšanas dienas līdz šī prasības pieteikuma sagatavošanas dienai.

Tiesas sēdē prasītāju pārstāvēja /pers. B/ un /pers. C/. Prasītājas pārstāvji prasību uzturēja tādā veidā kā norādīts prasības pieteikumā un balstoties uz Civillikuma 1635., 1757.pantiem, 1759.panta 2.punktu, 1775., 1779., 1828., 2389 pantiem, Maksātnespējas likuma 29.pantu, 65.panta 2.punktu, 94.pantu lūdza piedzīt no sertificētas maksātnespējas procesu administratores /pers. D/ zaudējumus EUR 726,00 apmērā, nokavējuma procentus EUR

34,00 SIA "Atlantikstars" labā, kā arī atzīt prasītājas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos procentus 6% gadā no pamatparāda EUR 726,00, sākot ar prasības pieteikuma parakstīšanas dienu līdz parāda faktiskās samaksas dienai, un piedzīt visus tiesāšanās izdevumus.

Atbildētāja uz tiesas sēdi nebija ieradusies, lūdzot atlikt lietas izskatīšanu iespējamā izlīguma noslēgšanai un papildus liecinieku nopratināšanai.

Prasītājas pārstāvji izlīguma noslēgšanai nepiekrīt.

Tiesa uzskata, ka atbildētājas neierašanās uz tiesas sēdi nav attaisnojama un lieta izskatāma bez viņas klātbūtnes.

Savā paskaidrojumā, l.lp.57, atbildētāja prasību neatzīst, norādot, ka prasītāja neesot pierādījusi, ka MSIA "Amala" bijis pienākums atmaksāt naudas līdzekļus SIA "Atlantikstars". Kļūdains un maldinošs esot prasītājas apgalvojums, ka ar Maksātnespējas administrācijas 26.03.2015. lēmumu Nr. 1-10/58 un Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 29.05.2015. lēmumu lietā Nr. C31279915 būtu atzīts, ka SIA "Amala" vai tās administratorei (atbildētājai) būtu pienākums atmaksāt jebkādus līdzekļus prasītājai.

Maksātnespējas administrācija neesot tiesīga izskatīt jautājumus, kuros pastāvot strīds par tiesībām, kā to nosaka Maksātnespējas likuma 176.panta trešā daļa. Maksātnespējas administrācija konkrētajā gadījumā arī neesot konstatējusi administratores pienākumu atmaksāt naudas līdzekļus prasītājai. Uz to arī norādot Maksātnespējas administrācija lēmuma 10.punkts: "Atbilstoši Maksātnespējas likuma 176.panta trešajai daļai Maksātnespējas administrācija neizskata sūdzības par administratora lēmumiem, kuru pamatā ir strīds par tiesībām. Līdz ar to Maksātnespējas administrācija nav tiesīga izvērtēt strīdu pēc būtības - kurai personai pienākas naudas līdzekļi EUR 726,00 apmērā. "

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa pieņemot 29.05.2015. lēmumu lietā Nr. C31279915, vērtējusi tikai un vienīgi vai Maksātnespējas administrācijas lēmums esot tiesisks un pamatos. Proti, tiesa, tāpat kā Maksātnespējas administrācija, neesot vērtējusi, kurai personai pienākoties naudas līdzekļi EUR 726,00 apmērā. To jautājumu loks, kurus Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa varējusi izskatīt MSIA "Amala" maksātnespējas procesā, esot precīzi noteikts Civilprocesa likuma 363.^{14} panta pirmajā daļā un Civilprocesa likuma 363.^{19} pantā. Līdz ar to, tiesa nav vērtējusi un nav lēmusi par pienākumu atmaksāt naudas līdzekļus MSIA "Amala" maksātnespējas procesā, kā to kļūdaini norādot prasītāja.

Prasītāja neesot veikusi vajadzīgos pasākumus, kas saprātīgi esot nepieciešami, lai samazinātu vai novērstu zaudējumu rašanos Civillikuma 1776.panta pirmās daļas izpratnē. Prasītāja neesot tiesīga prasīt zaudējumu atlīdzināšanu saskaņā ar Civillikuma 1776.panta trešo daļu.

No prasītājas pieteikuma izrietot, ka prasītāja naudas līdzekļus pārskaitījusi uz MSIA "Amala" bankas kontu 08.10.2015. Prasītāja uzskatot, ka naudas līdzekļi jāatmaksājot saskaņā ar Civillikuma 2389.pantu, taču prasītāja nekad neesot cēlusi prasību pret MSIA "Amala", lai aizstāvētu savas tiesības. No lietas materiāliem izrietot, ka SIA "Atlantikstars" nekad neesot bijis nodoms šādu prasību celt. Prasītāja šādu prasību arī neesot cēlusi pēc tam, kad administrators atteicis naudas līdzekļu atmaksu. Līdz ar to, prasītāja neesot veikusi vajadzīgās darbības, lai no MSIA "Amala" tiesas ceļā atprasītu naudas līdzekļus.

Prasītājas vēršanās Maksātnespējas administrācijā nevarot tikt uzskatīta par darbību, kas vērsta uz naudas līdzekļu atgūšanu no MSIA "Amala" Civillikuma 2389.panta izpratnē. Kā norādīts iepriekš, Maksātnespējas administrācija neesot tiesīga uzlikt administratoram pienākumu veikt naudas līdzekļu atmaksu prasītājai - šī jautājuma (strīda) izlemšana esot tiesas kompetencē. Atbildētājas ieskatā, ja prasītāja vēlējās atgūt naudas līdzekļus un pamatojot to ar Civillikuma 2389.pantu, tad jāceļot attiecīga prasība tiesā, kas neesot darīts.

Prasītājai bijis pietiekami daudz laika, lai celtu prasību pret MSIA "Amala" atbilstoši Civillikuma 2389.pantam.

Ja tiesa atzīst prasītājas prasību par pamatotu, atbildētāja lūdzot zaudējumu summu samazināt pilnā apmērā atbilstoši Civillikuma 1776.panta otrajai daļai - prasītāja neesot ievērojusi pienācīgu rūpību un neesot rīkojusies kā krietns un rūpīgs saimnieks. Par vieglu neuzmanību atzīstams tās rūpības un čaklības trūkums, kāda vispār jāievērojot krietnam un rūpīgam saimniekam (Civillikuma 1646.pants).

Prasītāja veicot maksājumu, nesot veikusi vajadzīgos pasākumos, lai pārliecinātos par maksājuma rekvizītiem. Minētā neuzmanība esot tieši saistīta ar prasītājas rīcību un tiesiskajām sekām - kā norādot prasītāja, maksājums veikts, pieļaujot kļūdu, t.i., neuzmanību.

Kā tika uzsvērts iepriekš, prasītāja neesot veikusi darbības, kuras krietns un rūpīgs saimnieks veiktu, lai atprasītu naudas līdzekļus no MSIA "Amala" - neesot celta prasība atbilstoši Civillikuma 2389.pantam.

Novērtējusi prasītājas pārstāvju paskaidrojumus tiesas sēdē, atbildētājas rakstveida paskaidrojumus kopumā ar pierādījumiem lietā, tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma.

Lietā nepastāv strīds, ka SIA "Atlantikstars" 08.10.2014. SIA "Amala", kura 26.09.2014. ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas spriedumu lietā Nr.C31421514 pasludināta par maksātnespējīgu, norēķinu kontā veikusi kļūdainu pārskaitījumu EUR 726,00 apmērā.

Par SIA "Amala" maksātnespējas administratori ar tiesas nolēmumu iecelta atbildētāja /pers. D/, kura 10.12.2014. noraidījusi prasītājas 10.11.2014. pieteikumu par kļūdaini samaksātās naudas summas atmaksu.

SIA "Amala" maksātnespējas process izbeigts ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 20.01.2015. lēmumu.

Lai izšķirtu starp pusēm radušos strīdu, tiesa iztulko un piemēro uz lietas apstākļiem piemērojamos normatīvos aktus.

Jāatzīmē, ka līdzīgu likumu tulkojumu un piemērošanu veikusi Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa savā 29.05.2015. lēmumā, ar kuru noraidīta MSIA "Amala" maksātnespējas procesa administratores /pers. D/ sūdzība par Maksātnespējas administrācijas 26.03.2015. lēmumu Nr. 1-10/58, l.lp.44.-52. un tiesa pilnībā pievienojas augstākminētajiem nolēmumā izdarītajiem secinājumiem

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas noteikumiem administratoram ir pienākums nodrošināt juridiskās personas maksātnespējas procesa efektīvu un likumīgu norisi, kā arī mērķu sasniegšanu. Līdz ar to administratoram ir noteikts vispārīgs pienākums, īstenojot maksātnespējas procesa mērķu sasniegšanu, nodrošināt vienlīdz kā efektīvu, tā arī likumīgu šī maksātnespējas procesa norisi.

No Maksātnespējas likuma 4.panta pirmās daļas izriet, ka juridiskās personas maksātnespējas procesa mērķis bankrota procedūras gadījumā ir maksātnespējas procesa ietvaros no parādnieka mantas pēc iespējas pilnīgākā apmērā segt kreditoru prasījumus. Tādējādi kreditoru prasījumu segšana maksātnespējas procesa ietvaros ir iespējama vienīgi no parādniekam piederošās mantas.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 65.panta 2.punktu pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas administratoram ir pienākums nekavējoties uzsākt parādnieka dokumentu un mantas pilnu inventarizāciju un sastādīt parādnieka bilanci.

Savukārt atbilstoši Maksātnespējas likuma 65.panta 4.punktam administratoram pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas ir pienākums nekavējoties ņemt savā pārvaldījumā visu parādnieka mantu, kā arī parādnieka valdījumā vai turējumā esošo trešajām personām piederošo mantu.

No minētajām normām secināms, ka administratoram ir pienākums apzināt parādniekam piederošo mantu, kā arī vienīgi administratora kompetencē ietilpst jautājuma izlemšana, vai parādnieka kontā ieskaitītie naudas līdzekļi ir parādnieka manta.

Maksātnespējas likuma 92.pants nosaka, ka parādnieka manta šā likuma izpratnē ir:

1) parādnieka nekustamais īpašums, kustamā manta, tajā skaitā naudas līdzekļi;

2) naudas līdzekļi, kas iegūti, atsavinot parādnieka mantu;

3) saskaņā ar šā likuma 93.pantu atgūtā manta;

4) augļi, kas iegūti no parādnieka mantas juridiskās personas maksātnespējas procesa laikā;

5) juridiskās personas maksātnespējas procesa laikā cita tiesiski iegūtā manta, kā arī šā panta pirmajā daļā, norādītā manta, kas atrodas Latvijā, ja

pret parādnieku uzsākta Padomes regulas Nr. 1346/2000, 3.panta 2.punktā noteiktā maksātnespējas procedūra.

Attiecīgi manta, kuru parādnieks maksātnespējas procesa laikā ir ieguvis bez jebkāda tiesiska pamata, Maksātnespējas likuma 92.panta izpratnē nav parādnieka manta, uz kuru vēršami kreditoru prasījumi. Šādu naudas līdzekļu saņemšana ir uzskatāma par netaisnu iedzīvošanos, tādēļ personai ir tiesības to atprasīt, pamatojoties uz Civillikuma 2389.pantu. Ja administrators šādu prasījumu uzskata par pamatotu, tad saskaņā ar Maksātnespējas likuma 94.pantu minētie naudas līdzekļi ir pielīdzināmi trešajai personai piederošai mantai un ir atmaksājami, Maksātnespējas likuma izpratnē šāda trešā persona nav uzskatāma par kreditoru, tādēļ administratora rīcība, atmaksājot naudas līdzekļus, nav vērtējama kā kreditora prasījuma ārpuskārtas apmierināšana.

Savukārt situācijā, ja administrators atsakās atmaksāt nepamatoti pārskaitītos naudas līdzekļus, personai, kas šo pārskaitījumu veikusi, ir tiesības ar attiecīgu prasību vērsties tiesā. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus par to, ka šī persona Maksātnespējas likuma izpratnē nav uzskatāma par kreditoru, bet gan par trešo personu, prasītājam pozitīvs spriedums rada nevis tiesības iesniegt kreditora prasījumu, bet gan atgūt šos līdzekļus kā trešajai personai piederošo mantu (Sk. Maksātnespējas administrācijas skaidrojumi un atziņas. 2008 - 2014,- Rīga: Tiesu nm aģentūra, 2015, 183.-184.lpp).

Maksātnespējas likuma 29.panta pirmā daļa nosaka, ka administrators atbild par zaudējumiem, kas viņa vai pilnvarnieka vainas dēļ nodarīti valstij, parādniekam, kreditoriem vai citām personām.

Savukārt Civillikuma 1779.pants nosaka, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Mūsdienu tiesību teorijā atzīsts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojuma darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006., l.lpp.299).

Ņemot vērā, ka atbildētāja, nepārskaita nepareizi ieskaitītos naudas līdzekļus prasītājai, paskaidrojumā minētās materiālās tiesību normas ir piemērojusi nepareizi, tiesa uzskata, ka radusies zaudējuma summa ir piedzenama no administratores, jo viņas rīcība ir prettiesiska un nodarītie zaudējumi EUR 726,00, kā arī likumisko procentu summa EUR 34,00 ir cēloniskā sakarībā ar atbildētājas rīcību.

Civillikuma 1756., 1757., 1765.pantos noteikts pienākums maksāt procentus, pamatojoties vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Nolīgstot procentus, jānosaka to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Ņemot vērā iepriekšminētā likuma pantus tiesa uzskata, ka atzīstamas prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja aprēķinātos likumiskos 6% gadā no neatmaksātās zaudējumu summas, sākot ar prasības pieteikuma parakstīšanas dienu līdz parāda faktiskās samaksas dienai, aprobežojot ar zaudējumu pamatsummu EUR 726,00.

Apmierinot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētājas prasītājas labā piedzenama valsts nodeva EUR 114,00 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70, l.lp.31, 32; par labu valstij no atbildētājas piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 5,04 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu atbildētājai dodams 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu, 250.^{26}, 250.^{27}, 204.^{1} pantiem, tiesa

nosprieda:

apmierināt pilnā apmērā SIA "Atlantikstars" maza apmēra prasību pret maksātnespējas procesa administratori /pers. D/ par naudas piedziņu.

Piedzīt no maksātnespējas procesu administratores /pers. D/, personas kods pers.kods, par labu SIA "Atlantikstars", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, zaudējumus EUR 726,00, likumiskos procentus EUR 34,00, valsts nodevu EUR 114,00, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70, kopsummā EUR 848,70 (astoņi simti četrdesmit astoņi *euro* 70 centi), ieskaitot SIA "Atlantikstars", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, kontā Nr. LV89PARX0015702080001 .

Piedzīt no maksātnespējas procesu administratores /pers. D/, personas kods pers.kods, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 5,04 (pieci *euro* 04 centi), ieskaitot Tiesu administrācija, reģistrācijas nr. /reģistrācijas numurs/, konta Nr. /konta numurs/, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22**, Iemaksas mērķis:** 21499 (kā arī norāda lietas numuru, fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu).

Atzīt prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no maksātnespējas procesa administratores /pers. D/ aprēķinātos likumiskos 6% gadā no neatmaksātās zaudējumu summas, sākot ar prasības pieteikuma parakstīšanas dienu līdz parāda faktiskās samaksas dienai, aprobežojot ar zaudējumu pamatsummu EUR 726,00.

Noteikt atbildētājai desmit dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei no dienas, kad spriedums stājies likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā Vidzemes apgabaltiesā, Poruka ielā 1, apelācijas sūdzību iesniedzot Madonas rajona tiesā.

Tiesnesis A.Stienis